

Dialoška razsežnost DEMOSA

Slabo se konča za človeka, kadar hoče igrati naravni tek stvari. In naravni tek stvari je, da se rodi in umrejo – iz kroga v krog. Svet je porajanje in preminevanje. Na stopnji neživega se to kaže kot nespremenljiv zakon, kot vnaprejšnja določenost. Na nižjih razvojnih stopnjah življenja se to odraža kot neusmiljena tekma in boj za obstanek. Pri ljudeh in v človeški družbi pa je ta jasnost zakrita. Človek se venomer skuša izogniti preminevanju in celo prerajanju. Kot je z ontičnega gledišča posameznika to nekako razumljivo in smiselno, pa postane v družbenih institucijah absurdno in grozljivo.

V človekovi naravi je da se povezuje v institucije. Sam je nemočen. A v naravi institucije, da se prerajajo in preminevajo. Če seme ne pade v zemljo in ne umrje, ne obrodi sadu. Če institucija ne premine, niti se prerodi, če hoče ostati »večna«, bo najprej okostenela in postala grozljiva, nato pa bo po neizogibnem zakonu narave kljub vsemu prešla.

Enostranski sistem ima vse lastnosti »večne« institucije. Izigrati hoče modro zasnovan naravni red. Večstranski sistem omogoča prerajanje in preminevanje, omogoča kroženje, omogoča temo in izbor. Vse to seveda na specifično družbeni ravni. In sicer tem bolj, čim bolj je odprt za – ne tako izrazito institucionalizirana – družbeno gibanja ter pobude (projekte) posameznikov.

Naravni red je videti krut. A je od vsega znanega najbolj pravičen. In edini omogoča napredek. Če ne bi bilo preminevanja, bi se slabo razraslo čez vse meje in bi zadušilo to, kar je dobrega.

In v tem je upanje, ki ga DEMOS prinaša našemu rodu. Da, v resnici vsemu narodu, čeprav navidez

predvsem zapostavljenim. Če je del organizma prizadet, je to slabo za cel organizem.

Na področju gospodarstva je to spoznanje že precej prodrlo. Zlasti v politiki pa še mora.

To je globoko etično vprašanje. Etična spoznanja so last vseh ljudi in tudi zavezujejo vse ljudi. Ne smemo pa pozabiti, da je etika izšla iz verstev. Zato je prv, da ob novih usodnih problemih upoštevamo njihov etični pogled in nasvet. Na molitvi za mir v Assisiju so predstavniki domala vseh svetovnih verstev soglašali v tem, da na svetu ne bo miru, dokler ne bodo razrešena temeljna vprašanja pravičnosti.

Zato je DEMOS svojo največjo zmago že dosegel. S tem, da je sploh zaživel. Ker je zaživel, je zakon konkurence prisilil vladajoče v prerajanje. Samo zaradi opozicije in njenega vse večjega osredotočenja v DEMOS – združeno opozicijo – so začeli nekoliko drugače in bolj delati, ravnati. Zlasti pa govoriti.

Največja prihodnja naloga demokratične opozicije Slovenije ni zmaga na spomladanskih volitvah. To bi bilo sicer dobro za narod in je morda celo nujni pogoj. Kakor koli, **prihodnja naloga demokratične opozicije je, da v bodoči pluralni skupščini uvede novo politično in gospodarsko strategijo Slovenije.** Da končno odpravimo temeljne neenakosti in največja žarišča krivic. Dotlej ne bomo izšli iz krize. Dotlej ne bo sožitja in ne bo miru. Za nikogar.

V kakšni zvezi je vse to z dialogom? In posebej z dialogom institucij? Politični in gospodarski sistem, ki ga hoče vpeljati opozicija, je nujen za dialog institucij. Svoboda združevanja in političnega delovanja na eni strani ter svoboda gospodarskega delovanja s pravico do lastnine na drugi strani sta nujni pogoj za dialog institucij. Enako, kot je spoštovanje človekove osebe in temeljnih človekovih pravic pogoj za dialog med posamezniki. Dialog je mogoče le med enakopravnimi. Prav tako resnično sodelovanje.

Dialog je pravzaprav mogoče le med ljudmi. Zakaj potem govorimo posebej o dialogu institucij? In pri tem trdim, da je ta še na nižji razvojni stopnji? Zato, ker se ljudje, ko delujejo v institucijah, obnašajo do drugih še slabše, še bolj s pozicij moči in oblasti kot sicer. Morda tudi zato, ker si institucije prilastijo večinoma ljudje, ki hlepijo po moči in nadvladi. Zato tudi poskušajo preprečiti svobodno oblikovanje drugih – torej konkurenčnih institucij. DEMOS potemtakem je in mora biti jamstvo za svobodno združevanje dialoško usmerjenih ljudi in s tem oblikovanje ter preoblikovanje dialoško usmerjenih institucij. To je upanje in spodbuda za prihodnost.

DAMIJAN DOLINAR

O zemljiščih na barju

V zadnji številki Naše komune je že bil članek z enakim naslovom, to pisanje pa je nadaljevanje in dopolnitev. Kmetje smo se ločno sestali s predstavniki Posestva Gmajnice in Kmetijske zadruge TZO Ljubljana (in ne ZK Ljubljana, kot je bilo napačno objavljeno). Tako smo izvedeli dve resnici o preoravanju zemlje na področju med Vnanjimi Goricami in Ljubljano.

Na soočenju »nadzorne komisije« so bili prisotni Jože Tanko iz KZ TZO Vič, Vasa Hafner, Matjaž Vehovec iz Posestva Gmajnice ter Jože Repar SKZ Krim – Barje in Drago Stanovnik SKZ Ljubljana Vič Rudnik ter pravnik Ljubljanskih mlekarov.

Glavni vzrok teh soočenj je nenapovedano preoravanje zemljišč, ki naj bi jih imeli kmetje pogodbeno v najemu s strani KZ TZO Vič še najmanj 10 let. Ugotovljeno je bilo, da je zadruga dajala kmetom v najem zemljo za dobo 20 let, čeprav so jo Posestva dala v najem zadrugi le do leta 1991. Problem pa je tudi v tem, da je na pogodbah med zadrugo in kmeti veliko več parcelnih števil, kot pa na pogodbah med posostvom in zadrugo in prav te parcele, ki niso bile zavedene na pogodbah, med posesti in zadrugo so sedaj preorane. Kmetje, ki so plačali najemnino in v precejšnji meri parcele pognojili ter jih usposobili, so **OSTALI OKRADENI BREZ SVOJE KRIVDE**. Odgovornost za taka dejanja zadruge sicer skuša prenesti na republiško inspekcijo (zaradi zahtev inspekcije po sklepanju večletnih pogodb) vendar pa je ta izgovor neutemeljen, saj zadruga ni lastnik zemljišč. Posestva pa bi tudi morala pred posegi narediti načrt del glede na potrebe in se z zadrugo in koristniki zemljišč pogovoriti, saj se je jasno videlo, da so travniki obdelani in urejeni in prav take so najprej preorali. Niso pa najprej preorali vseh svojih opuščeni površin in prav to kmete najbolj prizadene. Sklep sestanka je bil, da Gmajnice prekinejo z nadaljnjimi posegi v parcele in da do poletja naredijo načrt posostva glede na svoje potrebe. Vsem do sedaj oškodovanim kmetom pa bodo povrnili škodo v krmi ali v nadomestnih parcelah podobne kvalitete. Po izdelavi načrta pa se prekinejo vse pogodbe z zadrugo in se sklenejo nove za iste ali nadomestne parcele preko zadruge ali direktno s kmeti. Možni pa bodo tudi prehodi lastnine parcel v trajno kmetovo last.

Vse to je potrebno zaradi neurejenosti in zmešnjave s sedanjimi pogodbami za katero pa vsi krivijo dosedanj komunistični sistem. Žal.

Kmetje opozarjamo, da smo s strani družbenega sektorja (tako KZ kod tudi posestva so povezana z Ljubljansko mlekarjo) vedno potegnili slab konec in zato upamo, da bo tudi naša prisotnost v občinskem in mestnem parlamentu naredila konec temu nič manj komunističnemu eksperimentiranju na ukradeni kmetovski zemlji.

Kmetje smo prepričani, da nas večina občanov razume in da ve da je to samo eden od mnogih načetih problemov, v katerega je aktivno vpletena Slovenska kmetiška zveza. Vse prevečkrat pa smo tudi vsi spoznali, da nas je dosedanj sistem razočaral. Zato spremenimo stvari na bolje! Kmetje vidimo rešitev v parlamentu, kjer naj bi bil družbeni interes poslancev pred strankarskimi in privatnimi interesi posameznikov. Lep ogled nam je gospod Jože Pučnik, ki je zastavljal svojo kariero v korist naroda takrat, ko bi se dalo še marsikaj veliko lažje rešiti. Gospodu Milanu Kučanu pa kmetje predlagamo naj da predlog za spremembo imena Jugoslavija. Mogoče bo to zadostovalo (po izkušnjah njegove stranke) za odpis dolga, ki je prav tako dediščina tega sistema, pa smo nanj kar nekoliko pozabili.

Nazadnje se prav lepo zahvaljujemo urednici Naše komune Janji Dimitrovič in njeni ekipi, ki je res vsem odprla strani časopisa, kar pa žal ne moremo trdit za osrednja dnevnika. Delo in Dnevnik, kjer pa so stvari precej drugačne, saj smo na primer na članek o železniškem prehodu v Notranjih Goricah čakali več kot leto, čeprav pri obeh hišah ne manjka lepih obljub.

Volilec v premislek

Torej drage volilke in volilci SKZ vam ne obljubljajo pocieni hrane. Vzroke pa lahko najdete v vseh prilozgah zadnjih števil Naše komune, kjer je razviden naš program. Volitve pa niso za nas noben start, saj nam lahko verjamete, da nam ob vsem domačem delu še dolgo ne bo zmanjkalo tudi programskega dela, ki pa je specifičen za vsak predel občine posebej. Obljubljam pa vam, da bomo še naprej ohranjali tisto, kar je hotel nekdo iztrebiti, pa mu ni uspelo. To je ljubezen do zemlje, do sočloveka in do živali. Skratka to je program ki nam bo omogočil preživetje.

Dovolite še kratek nasvet. V družbenopolitični zbor občine in mesta vam predlagamo, da volite cele liste in s tem ne razbijate glasov. Za tako potezo pa vam bodo hvalili tudi člani volilnih komisij. **TOREJ ZA DPZ občine OBKROŽITE 1 oziroma DEMOS ZDružena Opozicija.**

ZA DPZ mesta pa OBKROŽITE 5 oziroma SKZ. ZA PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA PA JE NAŠ KANDIDAT JOŽE PUČNIK to pa zato ker je stanovitejši. Njegove nasprotne pa se vse preveč spreminja in prilaga. To potrjujejo že njegove izjave pred nekaj meseci in leti.

Sicer pa so te volitve svobodne in se sami odločite o prihodnosti. **PA VELIKO SREČE PRI IZBIRI!**

ODBORNIKI SKZ,
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK
DRAGO STANOVNIK

PROGRAM LJUBLJANSKEGA ODBORA SLOVENSKE DEMOKRATIČNE ZVEZE

Za demokratično, srednjeevropsko Ljubljano!

Ljubljanski odbor Slovenske demokratične zveze in njegovi kandidati za vse zore ljubljanske mestne skupščine in občinskih skupščin so si za svoj poglavitni cilj določili, da postane naše mesto, kar je nekadašnje bilo, hkrati pa naj njegovo novo podoba sooblikuje tudi vse tisto, kar prinašata razvoj in napredek.

Hočemo, da Ljubljana spet postane srednjeevropsko mesto, prava prestolnica naše slovenske države, ne pa zgolj prva zanikrna, zakotna postaja na železniški progi proti Balkanu. In če hočemo to uresničiti, moramo vse, kar je bilo vrednega in pomembnega ustvarjeno v preteklosti, vnovič obuditi, hkrati pa poskrbeti, da bo mesto obrnjeno tudi v prihodnost, da bo v njem čutili utrip moderne življenja.

V ta namen je treba nanovo premisliti gospodarsko, ekološko, prostorsko, socialno in kulturno problematiko našega mesta. Poglavitni cilji, za katere si prizadevamo, so:

Ljubljana naj ne bo industrijsko, temveč upravno, trgovsko, sejmsko, kongresno, univerzitetno, kulturno središče. Postane naj stečišče ekonomskih in kulturnih tokov Srednje Evrope, srednjeevropska naj bo v nji tudi kvaliteta življenja!

Ljubljana, ta nadvse pomembna postojanska na osrednji srednjeevropski transverzali, naj se uveljavi kot poslovno in turistično mesto, saj ima za to vse naravne pogoje in kulturne znamenitosti!

Ljubljancem je treba zagotoviti ekološko primernejše in kvalitetnejše življenje. **Nujno in brez odlašanja se je treba lotiti ureditve prometa, poskrbeti za parkirišča, izboljšati javni mestni in primestni promet,** povečati število predelov, namenjenih pešcem in kolesarjem, voda in zrak naj postaneta bolj čista, razširiti je treba toplovodno in plinsko omrežje, zaščititi ljubljansko barje, prepovedati skladiščenje posebnih odpadkov, urediti za okolje neškodljive odpadne deponije – in še veliko drugega!

Novoizvoljeni poslanci SDZ bodo zahtevali, da se v Ljubljani **vnovič preverijo že obstoječe in načrtovane prostorske rešitve** (Žale, nova avto-busna in železniška postaja, Južni trg, muzej sodobne zgodovine, ljubljanski grad, cukrarna, novi trgovski in poslovni centri, športno letališče na Barju itn.)

Ena prvih nalog bo za novoizvoljene poslance SDZ pobuda za pripravo strokovno utemeljenih socialnih programov, ki bodo v Ljubljani zavoljo uveljavitve trga potrebni in namenjeni predvsem brezposelnim, prvim iskalcem zaposlitve, mladim družinam, samohranilkam. Hkrati se bo treba lotiti **prestrukturiranja gospodarstva** in poskrbeti za prekvalificiranje in dodatno izobraževanje tehnoloških in ekonomskih viškov.

Podpreti je treba individualno iniciativo na področju samostojnih dejavnosti (od obrtnih do intelektualnih storitev)!

Prizadeti si moramo za **vsestranskarsko uveljavitev žensk,** še posebej v političnem življenju, saj ženske, ki predstavljajo že polovico vseh zaposlenih, v predstavniških in oblastvenih strukturah niso adekvatno zastopane, v ta namen predlagamo ustanovitev Demokratičnega ženskega fori-

uma, ki bi se z ženskimi vprašanji ukvarjal z evropskih mislenih izhodišč!

Prenehati je treba z **zanemarjanjem problemov upokojenih ljubljancov,** ki so jih doslej uporabljali le kampanjsko za dnevne potrebe določene politike. Prizadevali si bomo za aktivno udeležbo upokojencev pri reševanju problemov mesta in v lokalni samoorganiziranosti, saj lahko njihovo znanje in izkušnje zelo pripomorejo k boljši kakovosti življenja v Ljubljani. Spodbuditi je treba čimprejšnjo evropeizacijo sistema pokojninskega zavarovanja!

Potrebna je **popolna prenova šolstva,** še posebej **univerze,** in uvajanje zasebne pobude na tem področju **od vrtec do visokih šol.**

Ljubljana kot univerzitetno mesto pa bi morala posebno pozornost posvetiti **preoblikovanju svoje univerze.** Ta mora postati avtonomna tako ideološko kot teritorialno. Zato bi bilo treba fakultete koncentrirati na enem mestu (univerzitetni kampus), česar Ljubljana doslej ni poznala. Študentom in univerzitetnim učiteljem je treba zagotoviti kar najboljšie delovne pogoje, še posebej pa je treba poskrbeti za študentske domove in študentsko prehrano!

Ljubljana mora **vnovič oživiti kot zgodovinsko in kulturno središče,** zato je treba še posebno pozornost nameniti obnoviti kulturne dediščine. Ljubljanski festival mora doživeti vsebinsko in materialno prenovo, Cankarjev dom mora še bolj kot doslej postati vseslovenska reprezentativna kulturna ustanova. Prizadevali si bomo za intenzivnejše seznanjanje z dosežki svetovne umetnosti, glede katerih je bila nekadašnja Ljubljana na tekočem, za **vrhunjska tuja gostovanja,** ki so zadnja leta Ljubljano obšla itn.!

Ljubljani je potreben kar najbolj **neoviran pretok informacij,** saj ima s svojo središčno lego za to vse pogoje. To velja še posebej za sodobne audio-vizualne medije, ki morajo brez ideoloških predsodkov postati dostopni prav vsem ljubljancem. Prav tako pa si morajo tudi informacije o Sloveniji in Ljubljani utreti pot zunaj naših meja!

Veliko pozornost j treba nameniti **rekreativnemu športnemu udeleževanju,** ki pa mora biti prilagojeno ekoloških kriterijem mesta. Ljubljana se mora uveljaviti tudi z vrhunskimi športnimi prireditvami, primernimi njenim materialnim in geografskim možnostim!

Civilizacijska raven nekoga mesta se kaže tudi v odnosu njegovih prebivalcev do živali. Podpreti je treba pobude za humanejše ravnanje z njimi, Ljubljani pa je nujno potrebno **tudi zavetišče za zapuščene in trpičene živali.**

Zelene površine je treba povečati, posebne skrbi pa morajo biti deležni. **Tivolji, Rožnik, Šišenski hrib,** in Golovec kot najcenejša čistilna naprava našega mesta.

KOT VIDITE, IMAMO VELIKO ZAMISLI, VENDAR JIH BREZ VAS, BREZ VAŠE PODPORE NE MOREMO URESNIČITI!

ZATO GLASUJTE ZA SDZ, ZA JNEVE KANDIDATE!

GLASUJTE ZA DEMOS!

SLOVENSKA DEMOKRATIČNA ZVEZA
LJUBLJANSKI ODBOR

Izjava Slovenskih krščanskih demokratov o narodni spravi

1. Slovenski krščanski demokrati (SDK) so bolj kot katerikoli druga stranka zavedamo občutljivost narodne sprave, ki je bila štirideset let na Slovenskem največji tabu. Žrtve tega traganja smo bili v prvi vrsti kristjani, tudi tisti, ki nismo imeli nobene zveze s tem ali onim bojniškim taborom v narodnoosvobodilni in državljanski vojni 1941-1945.

2. Brž ko je bila tema o državljanski vojni in potemtakem o nujnosti sprave odprta, so se pojavili očitki slovenskih kristjanov o nekakšni maščevalnosti oziroma revanšima. Dejstvo je, da smo postavili slovenski kristjani po letu 1945 politična drugorzredni državljani, kar se je začelo že z Dolomitsko izjavo leta 1943. Ta krivica, ki vpije po popravni, je predvsem posledica poenostavljene partijske teze, ki je svoje nasprotnike v vojni ožigosala samo kot »narodne izdajalce«.

3. Maščevalnosti odrežeš korenine, kadar poravnava storjene krivice, kar velja za obe strani. Tej človeški modrosti je podrejen tudi program krščanskih demokratov, ki si skupaj z drugimi strankami in DEMOSU prizadevamo za narodno spravo. S tem dejanjem pravičnosti bomo zapečatili preteklost in se skupaj

posvetili zahtevnim nalogam, ki nas čakajo.

4. Za poravnano krivic v preteklosti je potrebno, da se osvetlijo dozdej zamolčane in obrekovane žrtve komunistične revolucije. Sem sodi objava seznamov brezpravno pobitih v vojni in po njej, oznamovanje grobišč, izdaja mrljiških listov, primerno spominsko obeležje, povrnitev škode, dobrega imena in domovinske pravice živim in rajnim, dokumentirano zgodovinsko vrednotenje medvojnih in povojnih dogodkov in slednjič slovesna, vsenacionalna komemoracija, vredna tega imena. Za pravno in državljansko zaščito tega dogodka naj poskrbi sobodni voljeni slovenski parlament.

5. Za SDK je nerodna sprava predvsem priznanje in odpuščanje krivde, zato zavračamo obravnavanje narodne sprave kot del predvolilnega boja. Šele na tem temelju gledamo spravo tudi kot politično dejanje, ki naj s temeljito analizo in z zrelo sintezo enkrat preseže usodno razdeljenost Slovencev in nam pripravi pot med svobodno in odgovorne evropske narode.

Slovenski krščanski demokrati
Ljubljana